

Svoboda.

(Basen.)

Potepeno ščene sreča mesarskega psa, vpreženega v težak voziček in ga pozdravi: »Dober dan, tovariš! Kakor vidim, ti nimaš prav nič dobrega življenja, saj ga pa tudi ne zaslužiš. Mi psi smo svobodno in plemenito pleme, stražniki človeškega rodu, a ti oskrunjaš našo svobodo, ti si nam drugim psom v sramoto. Krepak si kakor hrast, bil bi lahko prvi branik naših svoboščin, a žal, uklepati se daš v lance, robuješ kakor zadnja stvar na svetu. Pa poglej mene, živim ti noč in dan prost kakor riba v vodi, kakor ptica pod nebom, dasi niti senca nisem tvoje krepkosti. Težko vlečeš voziček, da ti pokajo kosti in žile; prav ti je, izmeček!« Tako se poslovi ščene, a pes odide mirno svojim potem. —

Večerne sence so se raztegnile z gorâ po vsi dolini, na vasi je že vse spalo. Le zdaj pa zdaj se je razlegel pasji lajež skozi nočno tišino. Lajal je velik mesarski pes okoli hiše koncem vasi. »Dober večer«, seže mu v lajanje cvileč in proseč glas. »Kakor vidim, ti imaš prav dobrega; navečerjal si se do sita in zdaj polajaš včasih za zabavo. Pa poglej mene, gladi se tresem kakor trepetlika, ves dan nisem dobil niti jednega izdatnega založaja, povsod me podé in kamenje mečejo za menoj. Usmili se in reši me pogina, ostala ti je koščica od večerje, daj mi jo oglodati.« Pes pogleda potanje in izpozna ščene, katero je davi tako preširno govorilo. A kljubu temu se ga usmili rekoč: »Tam pri moji hišici dobiš dovolj hrane, le idi tja. Samo skrbi me, da-li bodo dišali »izmečkovi« odmečki tebi, ki mi živiš noč in dan prost, kakor riba v vodi, kakor ptica pod nebom!«

Gr. Gornik.

Želje belokranjskega dečka.

Da bi groše
Tri samo imel,
Pa z očetom
Na semênj bi šel.
Tam si kupil
Bi kriljak-zajčjâk*)
In krog njega
Lep spreminjast trak.
In za trakom
Pávovo peró
S stó očesci
Kakor luč svetló.
Kupil bi si
Pas rudéč, širòk,
Dve zaponi,
En predâl globòk.

Vanj si pipec
Oster spravil bi, —
To domá se
Z njim postavil bi!
Kupil bi si
Orglice lepé,
Glasne, zvočne,
S piski v dve vrsté.
Ko se vrníl
Bi v domačo vas,
Sredi nje bi
Zaigrâl na glas:
„Glejte, kaj sem
Kupil si stvari,
In vse skupaj
Le za groše tri!“

*) Kriljak-zajčjak je klobuk iz zajêje dlake.

Smiljan Smiljanič.

